Esiopetuksen oppilaaksioton periaatteiden tarkentaminen

Sivistyslautakunta 27.10.2026 § 110
7253/12.07.00/2026

Valmistelijat / lisätiedot:
kasvatusjohtaja Marika Savukoski, puh. 044 718 4008
palvelupäällikkö Minna Kari puh. 044 718 3760
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

sivistysjohtaja Mikko Ripatti

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä lapsen esiopetuspaikan määräytyminen ja oppilaaksioton periaatteet -linjauksen liitteen mukaisesti.

Päätös

Merkitään, että palvelupäällikkö Minna Kari oli läsnä vastaamassa kysymyksiin ja hän poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen.

Merkitään, että varajäsen Jussi Paterno saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.

Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Selostus

Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Mikäli esiopetusta järjestetään päiväkodissa, sovelletaan lisäksi varhaiskasvatuslain (540/2018) määräyksiä. Kunta on velvollinen järjestämään esiopetuksen alueellaan asuville lapsille. Lapsen tulee osallistua vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet täyttävään toimintaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna. Esiopetuksen laajuus on vähintään 700 tuntia vuodessa, mikä tarkoittaa keskimäärin neljää tuntia päivässä, kuitenkin enintään viisi tuntia. (Perusopetusasetus 3-4§)

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4§:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämispaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 1§:n 2 momentissa tarkoitettu varhaiskasvatuspaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämispaikka. (Perusopetuslaki 6§)

Opetuksen järjestäjän tulee ilmoittaa esiopetuksen järjestämispaikat, opetuksen alkamis- ja päättymisajankohdat sekä hakumenettely toissijaisiin paikkoihin. Erityisistä syistä, kuten huoltajan työ- tai opiskelutilanteesta johtuen, esiopetuspaikkaa voi hakea myös ilmoitetun ajankohdan jälkeen. (Perusopetusasetus 23a§)

Sivistyslautakunta on 21.10.2025 §42 päättänyt esiopetuksen oppilaaksioton periaatteista, ilmoittautumisprosessin muutoksesta sekä oppilaaksiottoalueista. Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen järjestämän esiopetuksen opetusryhmät muodostetaan esiopetuksen oppilaaksioton periaatteiden mukaisesti.

Esiopetuksen oppilaaksioton periaatteita tarkennetaan saadun palautteen pohjalta.

Kuopion kaupungin varhaiskasvatuspalveluiden järjestämän esiopetuksen oppilaaksiotto perustuu seuraaviin periaatteisiin:

- Kaupunki on jaettu neljään varhaiskasvatuksen alueeseen, jotka toimivat varhaiskasvatuksen järjestämän esiopetuksen oppilaaksiottoalueina. Nämä alueet poikkeavat perusopetuksen alakoulujen oppilaaksiottoalueista
- Esiopetuksen oppilaaksiottoalueella voi sijaita useita kouluja ja varhaiskasvatusyksiköitä
- Jokaisella esiopetuksen toimipaikalla on yhteistyökoulu, jonka kanssa laaditaan esi- ja alkuopetuksen tiimisopimus yhteistyön toteuttamisesta
- Esiopetuspaikkojen tarve kartoitetaan vuosittain lasten kotiosoitteiden perusteella
- Esiopetusryhmän koko on vähintään 7 lasta, poikkeuksena maaseutualueet
- Esiopetuspaikka määräytyy kotiosoitteen, ei aiemman varhaiskasvatuspaikan mukaan
- Lapsen tuleva koulupaikka pyritään huomioimaan esiopetuspaikkaa osoitettaessa, mutta esiopetuspaikka ei takaa tiettyä koulupaikkaa
- Mikäli huoltaja ei hyväksy osoitettua paikkaa, hän voi hakea toissijaista esiopetuspaikkaa. Lapsi voi saada esiopetuspaikan toissijaisen haun mukaisesta toimipaikasta, mikäli siellä on vapaita paikkoja
- Tarvittava täydentävä varhaiskasvatus järjestetään samassa yksikössä kuin esiopetus
- Vuorohoidon tarve on osoitettava työnantajan antamalla todistuksella

Suurin muutos periaatteiden päivityksessä koskee esiopetusryhmän minimikokoa maaseutualueilla. Maaseutualueella esiopetus järjestetään lapsimäärästä riippumatta seuraavissa yksiköissä: Juankoski, Melalahti, Muuruvesi, Nilsiä, Pajulahti, Kurkimäki, von Wright, Syvänniemi, Käärmelahti, Maaninka ja Vehmersalmi. Mikäli maaseutualueella esiopetusikäisten lasten määrä on vähäinen, järjestetään esiopetus 3-6-vuotiaiden ryhmässä. Vertaisryhmä pyritään järjestämään mahdollisimman samanikäisistä lapsista (5-6v.)

Myös maaseutualueilla lapsille osoitetaan esiopetuspaikka lapsen kotiosoitteen perusteella. Esiopetuspaikkaa osoitettaessa pyritään huomioimaan lapsen tuleva koulupaikka. Mikäli huoltajat eivät hyväksy osoitettua paikkaa, huoltajat voivat hakea lapselleen toista esiopetuspaikkaa toissijaisessa haussa.

Kuopion kaupungin varhaiskasvatuspalveluissa oleville asiakkaille sekä kuntalaisille on varattu hallintolain mukainen vaikuttamismahdollisuus julkaisemalla heille sähköinen kysely suunnitelluista tarkennuksista Edlevon sekä kaupungin www-sivujen kautta ajalla 28.9.-11.10.2026. Kyselyyn tuli 276 vastausta ja kyselyn oli nähnyt 1222 henkilöä.

Kaikkien vastausten keskiarvon mukaan suunniteluilla tarkennuksilla on vähäiset vaikutukset perheille tarjottavaan palveluun (keskiarvo 2,3 asteikolla 1-5, jossa 1 = ei vaikutusta ja 5 = merkittäviä vaikutuksia). 19,6 % vastaajista ilmoitti, että suunnitelluilla esiopetuksen oppilaaksioton periaatteiden tarkennuksilla on kohtalaiset tai merkittävät vaikutukset perheelle tarjottavaan palveluun. 27,5 % vastaajista ei osannut sanoa ja 52,9 % vastaajista

ilmoitti, että suunnitelluilla tarkennuksilla ei ole vaikutusta tai sillä on vähäiset vaikutukset tarjottavaan palveluun.

Kyselyn vastauksissa pidettiin tärkeänä sitä, että varhaiskasvatus, esiopetus ja lähikoulu muodostavat lapselle mahdollisimman yhtenäisen ja turvallisen polun. Lapsen siirtyminen tutusta ympäristöstä tuttujen kavereiden kanssa samaan kouluun koettiin myös tärkeänä. Esiopetuksen järjestäminen maaseutualueilla pienistä lapsimääristä riippumatta nähtiin myönteisenä ja lasten hyvinvointia, kaverisuhteita ja koulutielle siirtymisen sujuvuutta tukevana asiana. Vastauksissa pidettiin tärkeänä sitä, että perheillä on myös mahdollisuus toissijaiseen hakuun, mikäli lapselle osoitettu esiopetuspaikka ei vastaa perheen toivetta.

Kyselyn vastauksissa ilmeni, että osa vastaajista ei pystynyt arvioimaan vaikutuksia, koska asiasta saatu tieto koettiin epäselväksi. Varhaiskasvatuksen aluejakoja pidettiin vaikeaselkoisina, eikä esiopetuspaikkojen sijoittuminen avautunut kartoista vastaajille. Aluejakojen tarkoituksenmukaisuutta arvioitiin ja osassa vastauksissa koettiin epäjohdonmukaisena se, että esiopetusalueet ja koulujen oppilaaksiottoalueet poikkeavat toisistaan. Joidenkin vastausten mukaan aluejaot eivät vastaa perheiden todellisia asiointi- ja työmatkasuuntia.

Kyselyn vastauksissa nousi huoli siitä, kuinka lapsen etu huomioidaan toistuvissa ryhmävaihdoissa, pitkissä siirtymissä ja ympäristön muutoksissa. Erityisesti tuen tarpeessa olevien lasten osalta painotettiin tuttujen aikuisten, kavereiden ja ympäristön merkitystä. Huolta herätti myös sisarusten sijoittuminen eri yksiköihin, kuljetusten järjestäminen, lasten hoitopäivien piteneminen sekä perheiden kustannusten lisääntyminen. Vastauksissa toivotaan, että esiopetuspaikkojen suunnittelussa huomioitaisiin nykyistä paremmin perheiden yksilölliset tarpeet.

Liitteenä oleva asiakirja ”Lapsen esiopetuspaikan määräytyminen ja oppilaaksioton periaatteet” on muodostettu 21.10.2025 §42 sivistyslautakunnan päätöksen pohjalta. Esiopetuksen oppilaaksioton periaatteiden tarkennukset on päivitetty liitteenä olevaan asiakirjaan.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 36§ (päättää esi- ja perusopetuksen oppilasalueista)

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi on liitteenä

Liitteet
7253/2026 Liite: Lapsen esiopetuspaikan määräytyminen ja oppilaaksioton periaatteet
7253/2026 Liite: Koonti kyselyn vastauksista
7253/2026 Liite: Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi